

N:o 152.

Af herr **A. Waldenström**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i förordningen angående expeditionslösen den 7 december 1883 i fråga om lösen för gravationsbevis.

I Kongl. Maj:ts förnyade nådiga förordning angående expeditionslösen den 7 december 1883 stadgas uti § 2 i fråga om lösen för gravationsbevis rörande fast egendom på landet, att denna lösen skall utgå: för hvarje hemman, hemmansdel eller lägenhet till och med tre med 1 krona 50 öre, öfver tre till och med sex med 1 krona och öfver sex med 50 öre; dock att lösen ej må öfverstiga 10 kronor.

Af detta stadgande följer, att lösen för gravationsbevis å delar af ett hemman, hvilka genom särskilda fång förvärfvats, skall, äfven om delarne tillhöra *samma* egare, beräknas efter fångens antal. En fastighets-egare, som exempelvis genom sex särskilda fång förvärfvat lika många delar af ett och samma hemman, måste således för ett gravationsbevis erlægga i lösen 7 kronor 50 öre, och då, enligt kongl. förordningen om stämpelafgiften, gravationsbevis skall förses med stämpel motsvarande den för beviset utgående lösen, får i det förutsatta fallet fastighetsegaren för gravationsbeviset vidkännas en utgift af sammanlagdt 15 kronor, hvilket tvifvelsutän måste anses oskäligt. Detta missförhållande, som före tillkomsten af kongl. förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875 sällan gjorde sig gällande, har genom berörda förordnings stadgande, att lagfart skall sökas äfven å ärfd fastighet, i högst väsentlig grad ökat. I följd af detta stadgande har nemligen vid skifte af fastighet mellan flere arfvingar i må hända de flesta fall så till-

gått, att fastigheten delats mellan arfvingarne i lika lotter, å hvilka särskilda lagfarter beviljats; och då arfvingarne sällan funnit med sin fördel förenligt att utbryta och bruka hvar sin lott, hafva de fleste genom särskilda köp öfverlåtit sina lotter till medarfvingar, hvilka sålunda genom flera fång åtkommit sin fasta egendom eller med andra ord blifvit egare till flere delar af den arffallna fastigheten.

I den mig anförtrödda domsaga, der sist omnämnda förhållande är mycket ofta förekommande, och der jorden i hög grad styckats, så att brukningsdelarnes värden äro jemförelsevis små, verkar ofvan angifna, på gällande författning grundade beräkning af lösen för gravationsbevis i många fall tryckande.

Visserligen må man antaga, att genom det stadgande i förordningen angående expeditionslösen, som genom kongl. kungörelsen den 16 december 1887 meddelats i fråga om gemensam expeditions utfärdande för sterbhusdelegare och testamentstagare, hvilka söka lagfart å fast egendom, som dem i gifforätt, arf eller testamente tillfallit, antalet fång till sådan fastighet, då den af sterbhusdelegare eller testamentstagare afyttras, skall för de nya egarne minskas, men då denna minskning med hänsyn dertill, att berörda stadgande eger tillämplighet endast uti det i kungörelsen angifna fall, att lagfart samtidigt sökes så väl på grund af arfskiftet eller testamentet som ock på senare fång, hvarigenom fastigheten i sin helhet öfvergått till en eller flere af delegarne eller till ny egare, icke läser blifva synnerligen stor, samt kungörelsen i allt fall icke berör det förvärfssätt, som förut under en lång följd af år varit brukligt, så torde det ifrågavarande missförhållandet rörande lösen för gravationsbevis, i väsentlig mån åtminstone, komma att kvarstå.

Med afseende härå synes mig en ändring af expeditionstaxan i denna del kunna med fog ifrågasättas. Men äfven af andra skäl är, efter mitt omdöme, en sådan ändring påkallad.

Innan kongl. förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875 blef till efterlefnad gällande, måste inteckningar af alla slag för att bibehållas vid gällande kraft förnyas inom tio år från beviljandet, och genom gravationsbevis, omfattande samma antal år, kunde således upplysning då vinnas om alla i en fastighet gällande inteckningar. Sedan emellertid genom berörda förordning stadgats, att inteckningar för nyttjanderätt samt för rätt till afkomst eller annan förmån, som åt någon upplåtes att från fast egendom utgå, skola gälla utan förnyelse, så snart de blifvit uti rättens inteckningsbok införda, måste för erhållande af fullständig utredning angående de inteckningar, som besvara en fastighet, granskning företagas af ej mindre inteckningsprotokollen för tio år före dagen för

bevisets utfärdande, än äfven inteckningsboken för tiden derförut intill den 1 januari 1876, då inteckningsböckerna började föras. Gravationsbevis, som utan sådan granskning af inteckningsboken utfärdas, blifver i så måtto ofullständigt, att detsamma icke upptager de inteckningar för nyttjanderätt och afkomst eller annan förmån af fast egendom, hvilka i inteckningsboken införts efter den 1 januari 1876, men mer än tio år före den dag gravationsbeviset utfärdas. Denna sist omnämnda, för ett fullständigt och tillförlitligt gravationsbevis oundgängliga granskning är betygsutgifvaren dock icke skyldig att utan särskild ersättning verkställa. De bestämmelser i expeditionstaxan, för hvilka jag här ofvan redogjort, afse gravationsbevis för *tio* år. Skall beviset omfatta längre tidrymd, ökas lösen för hvarje öfverskjutande år med tio procent, dock ej under en krona. Mer än tolf år hafva förflutit sedan inteckningsböckernas tillkomst. Tillökningen uppgår följaktligen redan nu till 30 procent, och då densamma, på sätt nämnt är, årligen stiger med 10 procent, är deraf en gifven följd, att lösen för gravationsbevis, om expeditionstaxan i denna del bibehålles oförändrad, inom sju år härefter fördubblas.

På grund af hvad jag nu anfört, hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om sådan ändring i kongl. förordningen angående expeditionslösen den 7 december 1883, att här ofvan omnämnda missförhållanden rörande lösen för gravationsbevis angående fast egendom på landet varda undanröjda.

Stockholm den 28 januari 1888.

Alfred Waldenström.